

Anna Zysnarska

**Rachunkowość budżetu,
jednostek budżetowych
i samorządowych zakładów
budżetowych**

stan prawny na dzień 1 marca 2014 r.

wydanie III

ODDK Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością Sp.k.
Gdańsk 2014

Spis treści

Wstęp	7
-----------------	---

Część pierwsza

Ogólna charakterystyka sektora finansów publicznych, rachunkowość wykonywania budżetu, jednostek budżetowych i samorządowych zakładów budżetowych oraz rachunki bankowe jednostek

I. Zasady gospodarki finansowej wynikające z ustawy o finansach publicznych. . .	11
1. Charakterystyka sektora finansów publicznych i sektora budżetowego państwa	11
1.1. Jednostki budżetowe i zasady ich finansowania.	20
1.2. Samorządowe zakłady budżetowe	27
2. Zadania sektora publicznego	31
2.1. Zadania gmin	31
2.2. Zadania powiatów	32
2.3. Zadania samorządów województw	33
3. Definicja budżetu państwa i budżetu jednostki samorządu terytorialnego . .	34
3.1. Dochody i wydatki budżetu państwa.	36
3.2. Przychody i rozchody budżetu państwa	40
4. Budżet środków europejskich	41
5. Budżet jednostki samorządu terytorialnego.	45
6. Dysponenci środków budżetowych	51
6.1. Układy wykonawcze budżetu	51
6.2. Klasyfikacja budżetowa	52
6.2.1. Klasyfikacja według części budżetu państwa	54
6.2.2. Klasyfikacja według działów	57
6.2.3. Klasyfikacja według rozdziałów	57
6.2.4. Klasyfikacja według paragrafów	59
6.3. Klasyfikacja według wydatków strukturalnych	61
7. Rachunkowość sektora budżetowego	67
II. Gromadzenie i wydatkowanie środków pieniężnych w organie finansowym. . .	71
1. Ogólna charakterystyka miejsc i kierunków przepływów w budżecie państwa	71
2. Ogólne zasady wykonywania budżetu państwa.	74
3. Rachunki bankowe budżetu państwa	79
4. Wykonywanie budżetu jednostki samorządu terytorialnego	83
4.1. Ogólne zasady wykonywania budżetu JST	83
5. Szczególne zasady rachunkowości wykonywania budżetu państwa – okres przejściowy oraz księga główna budżetu państwa	89
6. Szczególne zasady rachunkowości i księga główna budżetu JST	101
7. Zobowiązania finansowe jednostek samorządu terytorialnego	115
7.1. Zasady zaciągania zobowiązań przez JST	115

III. Dochody, wydatki i środki pieniężne jednostek budżetowych oraz środki pieniężne samorządowych zakładów budżetowych	119
1. Ogólna charakterystyka szczególnych zasad rachunkowości jednostek budżetowych i samorządowych zakładów budżetowych	119
2. Rachunki bieżące jednostek budżetowych	126
2.1. Ewidencja dochodów budżetowych w jednostkach budżetowych	128
2.2. Ewidencja wydatków budżetowych w jednostkach budżetowych	131
3. Rachunki bieżące samorządowych zakładów budżetowych	136
4. Pomocnicze rachunki bankowe	138
4.1. Pomocnicze rachunki bankowe według „rozporządzenia” – zasady ogólne	138
4.2. Pomocnicze rachunki bankowe dla obsługi budżetu państwa w zakresie krajowych środków finansowych	141
5. Rachunki „dochodów własnych” jednostek budżetowych	147
5.1. Rachunki „dochodów własnych” państwowych jednostek budżetowych	148
5.2. Rachunki „dochodów własnych” samorządowych jednostek budżetowych	150
6. Rachunki środków funduszy specjalnego przeznaczenia	152
7. Rachunek państwowych funduszy celowych	153
8. Rachunki środków europejskich	155
8.1. Rachunek środków pochodzących ze źródeł zagranicznych niepodlegających zwrotowi	156
8.2. Rachunek środków europejskich	159
9. Krótkoterminowe aktywa finansowe	164
10. Rozliczenia gotówkowe	168
11. Zaangażowanie	171
11.1. Ewidencja zaangażowania środków na wydatki budżetowe	173
11.2. Ewidencja zaangażowania planu finansowego samorządowego zakładu budżetowego	178
11.3. Ewidencja zaangażowania wydatków środków europejskich	180
IV. Sprawozdawczość	181
1. Sprawozdawczość budżetowa	181
2. Sprawozdawczość budżetowa w układzie zadaniowym	188
3. Sprawozdanie finansowe i ogólne zasady jego sporządzania	191
3.1. Bilans z wykonania budżetu JST	193
3.2. Bilans jednostki budżetowej i samorządowego zakładu budżetowego	194
3.3. Skonsolidowany bilans jednostki samorządu terytorialnego	198
3.4. Rachunek zysków i strat jednostki	200
3.5. Zestawienie zmian w funduszu	202

Część druga

Charakterystyka i ewidencja pozostałych składników majątkowych, operacji wynikowych, wyniku finansowego, funduszy i rezerw

I. Majątek trwały w jednostkach budżetowych i samorządowych zakładach budżetowych	207
1. Podstawowy podział majątku trwałego i zasady jego wyceny	207

2. Środki trwałe jednostek budżetowych i samorządowych zakładów budżetowych	209
2.1. Urządzenia ewidencyjne środków trwałych	211
2.2. Zasady dokonywania odpisów amortyzacyjnych dla środków trwałych	213
2.3. Ewidencja zmian w stanie i wartości środków trwałych	214
3. Pozostałe składniki rzeczowego majątku trwałego	217
3.1. Zbiory biblioteczne	217
3.2. Mienie zlikwidowanych jednostek	219
3.3. Dobra kultury	220
4. Wartości niematerialne i prawne	221
5. Długoterminowe aktywa finansowe	225
6. Należności długoterminowe	230
II. Środki trwałe w budowie (inwestycje)	233
1. Definicja inwestycji w sektorze publicznym	233
2. Inwestycje jednostek budżetowych	234
3. Inwestycje samorządowych zakładów budżetowych	238
4. Koszty inwestycji finansowanej ze środków budżetu państwa	240
5. Przekazywanie środków budżetu państwa na finansowanie inwestycji	241
5.1. Ewidencja w jednostkach budżetowych dotacji na inwestycje oraz środków z budżetu na inwestycje	242
6. Rozliczanie inwestycji	243
III. Majątek obrotowy w jednostkach budżetowych i samorządowych zakładach budżetowych	249
1. Rozrachunki i rozliczenia	249
1.1. Pojęcia rozrachunków, roszczeń i rozliczeń	249
1.2. Wycena i ewidencja rozrachunków oraz rozliczeń	250
1.2.1. Ewidencja rozrachunków z odbiorcami i dostawcami	252
1.2.2. Ewidencja należności z tytułu dochodów budżetowych	254
1.2.3. Rozliczenie dochodów budżetowych	257
1.2.4. Rozliczenie wydatków budżetowych	258
1.2.5. Rozliczenie dotacji budżetowych oraz płatności z budżetu środków europejskich	259
1.2.6. Rozrachunki z budżetami	260
1.2.7. Rozliczenie wydatków z budżetu środków europejskich	265
1.2.8. Rozliczenie wydatków ze środków pochodzących ze źródeł zagranicznych niepodlegających zwrotowi	267
1.2.9. Pozostałe rozrachunki publicznoprawne	268
1.2.10. Rozrachunki z tytułu wynagrodzeń	269
1.2.11. Pozostałe rozrachunki z pracownikami	272
1.2.12. Pozostałe rozrachunki	274
1.3. Odpisy aktualizujące należności	276
1.4. Zasady wyceny należności i zobowiązań w walutach obcych	280
2. Materiały i towary	282
2.1. Definicja materiałów oraz ceny ewidencyjne stosowane w obrocie materiałowym	282
2.2. Wycena rozchodów materiałowych	284
2.3. Wycena bilansowa zapasu materiałów	288

2.4. Zakup materiałów i jego rozliczenie oraz ewidencja ich rozchodu . . .	289
2.5. Obrót towarowy.	292
3. Produkty działalności	294
3.1. Definicja produktów pracy.	294
3.2. Ceny ewidencyjne w obrocie wyrobami gotowymi	294
3.3. Ewidencja obrotu wyrobami gotowymi	295
IV. Klasyfikacja, ewidencja i rozliczanie kosztów działalności podstawowej.	299
1. Definicja kosztów i ich klasyfikacja	299
2. Układy i warianty ewidencji kosztów	304
2.1. Ewidencja kosztów według rodzaju – wariant I ewidencji kosztów.	305
2.2. Zasady grupowania i rozliczania kosztów według wariantu III	313
2.3. Koszty w układzie kalkulacyjnym	320
2.4. Zmiana stanu produktów.	321
3. Rozliczenia międzyokresowe kosztów	324
4. Sposoby rozliczania kosztów zakupu.	329
V. Przychody oraz związane z nimi koszty, zyski i straty nadzwyczajne	335
1. Przychody, przychody budżetu a dochody budżetowe	335
2. Przychody z działalności podstawowej	337
2.1. Sprzedaż wyrobów gotowych i usług.	337
2.2. Przychody z tytułu dochodów budżetowych	338
2.3. Sprzedaż towarów	340
2.4. Przychody z tytułu dotacji budżetowych i środków własnych na inwestycje	341
3. Przychody z tytułu operacji finansowych	345
4. Koszty operacji finansowych	347
5. Przychody i koszty pozostałej działalności operacyjnej	349
6. Zyski i straty nadzwyczajne	352
7. Obroty wewnętrzne i związane z nimi koszty	355
VI. Ewidencja funduszy, rezerw, przychodów przyszłych okresów i wyniku finansowego.	357
1. Fundusz jednostki	357
2. Zakładowy fundusz świadczeń socjalnych.	360
3. Fundusze celowe	363
4. Fundusz mienia zlikwidowanych jednostek	364
5. Rezerwy na zobowiązania	365
6. Przychody przyszłych okresów	367
7. Ustalanie wyniku finansowego w jednostkach budżetowych	369
8. Ustalanie i rozliczanie wyniku finansowego w samorządowych zakładach budżetowych	371
Bibliografia	377
Spis aktów prawnych	378
Spis schematów	381
Spis tabel	385
Spis rysunków	387